

NAUJIENLAIŠKIS

TARPTAUTINĖS SANKCIJOS

TURINYS:

- EUROPOS SĄJUNGA - 2
JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTIJOS- 3
JUNGTINĖ KARALYSTĖ - 8
KITOS NAUJIENOS - 9

EUROPOS SĄJUNGA

ES rengiamas 11-as sankcijų paketas Rusijai

2023 m. gegužės 9 d. Europos Komisijos pirmininkė Ursula von der Leyen paskelbė detalesnę informaciją apie rengiamą 11-ąjį Europos Sąjungos (ES) sankcijų Rusijai paketą. Kaip teigia Ursula von der Leyen, naująjį sankcijų paketą sudarys trys pagrindiniai elementai:

- **tranzito draudimai** papildomiems produktams, įskaitant pažangiųjų technologijų produktus arba orlaivių dalis, kurie per Rusiją eksportuojami į trečiąsias šalis;
- **nauja kovos su sankcijų vengimu priemonė**, pagal kurią Komisija galės siūlyti valstybėms narėms taikyti sankcijas tam tikrų prekių eksportui, jei jos eksportuojamos iš ES į trečiąsias šalis, o jų galutinė paskirties vieta yra Rusija;
- **„šešėlinių“ subjektų** iš Rusijos ir trečiųjų šalių, kurie sąmoningai apeina ES sankcijas, **uždraudimas**.

Daugiau informacijos (anglų k.):

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_23_2661

Taryba priėmė taisykles dėl kriptoturto pervedimų atsekamumo

2023 m. gegužės 16 d. Taryba priėmė **atnaujintas taisykles** dėl informacijos, teikiamos **pavedant lėšas**: išplėsta jų taikymo sritis, įtraukiant kriptoturto pervedimus. Taip užtikrinamas keitimosi kriptoturtu finansinis skaidrumas ir ES sukuriama tvirta sistema, atitinkanti griežčiausius tarptautinius standartus dėl keitimosi kriptoturtu, užtikrinant, kad jis nebūtų naudojamas nusikalstamais tikslais.

Pagal naujas taisykles **kriptoturto paslaugų teikėjai privalės** rinkti tam tikrą informaciją apie kriptoturto pervedimų, kuriuos jie vykdo, siuntėją ir gavėją ir suteikti prieigą prie jos, **neatsižvelgiant** į kriptoturto sandorio **sumą**. Taip bus **užtikrinamas kriptoturto pervedimų atsekamumas**, kad būtų galima geriau identifikuoti galimus įtartinus sandorius ir juos blokuoti.

Kaip teigiama spaudos pranešime, Tarybos sprendimas yra bloga naujiena tiems, kurie **piktnaudžia kriptoturtu** kad, galėtų vykdyti neteisėtą veiklą, apeiti ES sankcijas arba finansuoti terorizmą ir karą.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/05/16/anti-money-laundering-council-adopts-rules-which-will-make-crypto-asset-transfers-traceable/>

ES parengė naujas gaires dėl humanitarinės išimties taikomos pagal sankcijų Sirijai režimą

2023 m. gegužės 16 d. Europos Komisija paskelbė naujas **gaires** dėl humanitarinės išimties taikymo pagal ES sankcijų Sirijai režimą po 2023 m. vasario mėn. žemės drebėjimų Turkijoje ir Sirijoje. Pažymėtina, kad nustatyta humanitarinė išimtimi atsisakyta reikalavimo konkrečių kategorijų humanitarinės veiklos vykdytojams prašyti išankstinio ES valstybių narių nacionalinių kompetentingų institucijų leidimo teikti lėšas ar ekonominius išteklius, skirtus humanitariniams tikslams, į sankcijų sąrašą įtrauktiems asmenims ir subjektams

Gairėse, be kita ko, humanitarinės veiklos vykdytojai informuojami, į ką reikėtų kreiptis, jei abejojama, ar jų veiklai taikomos ES ribojamosios priemonės ir kaip nustatyti atitinkamą nacionalinę kompetentingą instituciją.

Papildomai gairėse taip pat patvirtinama, kad, kaip ir visų ES sankcijų režimų atveju, **humanitarinės veiklos vykdytojai gali prašyti, kad jiems būtų taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos**, kai jie mano, kad humanitarinei pagalbai teikti būtina teikti lėšas ar išteklius per į sankcijų sąrašą įtrauktus asmenis.

Paskelbtas ES vyriausiojo užsienio politikos įgaliotinio tinklaraštis dėl ES sankcijų Rusijai apėjimo

2023 m. gegužės 19 d. ES vyriausiasis užsienio politikos įgaliotinis, Josep Borell, savo tinklaraštyje pasidalijo mintimis apie ES sankcijų apėjimą. Tinklaraštyje jis teigia, kad bandymas išvengti ES ribojamųjų priemonių apėjimo yra keblus klausimas.

Kaip teigia J.Borell, ES ribojamosios priemonės yra veiksmingos. Pavyzdžiui, ES beveik nustojo pirkti naftą ir dujas tiesiogiai iš Rusijos, taip panaikindama savo energetinę priklausomybę. Be to, ES nustojo eksportuoti į Rusiją daug svarbių prekių ir medžiagų. Tačiau pastaraisiais mėnesiais pastebėta, kad neįprastai padaugėjo trečiųjų šalių, importuojančių ES uždraustas prekes, įskaitant aukštųjų technologijų produktus. Pavyzdžiui, pranešama, kad 2022 m. ES transporto priemonių eksportas į Rusiją sumažėjo 78%, o eksportas iš ES į Kazachstaną išaugo 268%.

J.Borell pažymi, kad šiuo metu vykstant deryboms dėl 11-ojo ES sankcijų Rusijai paketo kalbama apie spragų šalinimą ir apie tai, kaip geriausiai būtų spręsti sankcijų apėjimo ir prekybos uždraustais produktais nukreipimo klausimus. Svarstomu pasiūlymu, be kitų priemonių, būtų sudarytos sąlygos taikyti tikslines priemones subjektams, kurie sąmoningai apeina ES ribojamąsias priemones.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- https://www.eeas.europa.eu/eeas/some-clarifications-circumvention-eu-sanctions-against-russia_en

JAV

Paskelbti nauji sankcijų Sudanui įgaliojimai

2023 m. gegužės 4 d. JAV prezidentas J. Biden išleido **Vykdomąjį Įsakymą E.O. 14098**, kuriuo nustatomi sankcijų įgaliojimai, suteikiantys JAV vyriausybei teisę taikyti sankcijas asmenims ar subjektams Sudane dėl „kariuomenės valdžios užgrobimo 2021 m. spalio mėn. ir 2023 m. balandžio mėn. prasidėjusių kovų tarp tarnybų“.

Nors iki šiol pagal E.O. 14098 nebuvo įvestos jokios sankcijos, šis naujas sankcijų Sudanui įgaliojimas suteikia JAV Vyriausybei teisę taikyti turto blokavimo sankcijas asmenims ar subjektams, kurie vykdo tam tikrą veiklą Sudane, įskaitant visų pirma įsitraukimą į:

- veiksmus ar politiką, keliančius grėsmę taikai, saugumui ar stabilumui Sudane;
- veiksmus ar politiką, kurie kenkia pereinamojo laikotarpio vyriausybės sudarymui ar veikimui, Sudano perėjimui prie demokratijos ar būsimai demokratiškai išrinktai vyriausybei;
- į moterų, vaikų ar bet kurių kitų civilių gyventojų atakas prieš moteris, vaikus ar kitus civilius gyventojus naudojant smurtą, grobimą, priverstinį perkėlimą arba veiksmus, kurie būtų laikomi rimtu žmogaus teisių ar tarptautinės humanitarinės teisės piktnaudžiavimu ar pažeidimu.

E.O. 14098 taip pat leidžia taikyti turto blokavimo sankcijas asmenims, užimantiems tam tikras vadovaujamas pareigas (t.y. vadovui, pareigūnui, vyresniajam vykdomajam pareigūnui ar direktorių valdybos nariui) bet kokiuose subjektuose, kurie vykdė aukščiau nurodytą veiklą. Be to, E.O. 14098 leidžia taikyti turto blokavimo sankcijas ne JAV asmenims, kurie materialiai padeda arba remia aukščiau nurodytą veiklą arba kurie materialiai padeda arba remia bet kurį pagal E.O. 14098 sankcionuotą asmenį ar subjektą.

Pažymėtina, kad JAV išdo departamento Užsienio turto kontrolės biuras (OFAC) atnaujino su Sudanu susijusį **DUK 836**, siekiant detaliau paaiškinti E.O. 14098.

OFAC pakartotinai išdavė bendrąją licenciją, dėl sandorių susijusių su Rusijos energetika

2023 m. gegužės 5 d. OFAC pakartotinai išdavė su Rusija susijusią **Bendrąją licenciją 8G** „Leidimas vykdyti su energetika susijusius sandorius“. Licencijos turinys nepasikeitė, tačiau jos **galiojimas pratęstas iki 2023 m. lapkričio 1 d.**

Pažymėtina, kad Bendroji licencija 8D suteikia teisę sudaryti su energetika susijusius sandorius su: Valstybiniu korporacijos plėtros ir užsienio ekonominių reikalų banku „Vneshekonombank“, „Otkritie“, „Sovcombank“, „Sberbank“, „VTB Bank“, „Alfa-Bank“, „Rosbank“, „Bank Zenit“, „Bank Sankt Peterburg“, Rusijos Federacijos centriniu banku ir bet kuriuo kitu subjektu, kuriame valdoma 50 % ar daugiau akcijų.

Nustatytos naujos sankcijos Sinaloa kartelio nariams

2023 m. gegužės 9 d. OFAC, vadovaujantis Vykdomuoju Įsakymu E.O. 14059, **nustatė sankcijas** Joaquinui Guzmanui Lopezui - Joaquinui „El Chapo“ Guzmano Loeros sūnui ir **ketvirtajam „Los Chapitos“ nariui, trims Sinaloa kartelio nariams ir dviems Meksikoje įsikūrusiems subjektams**. Asmenys, kuriems nustatytos sankcijos, priklauso „Los Chapitos“ prižiūrimam Sinaloa kartelio tinklui, atsakingam už didelę dalį neteisėtos prekybos fentaniliu ir kitais mirtinai pavojingais narkotikais Jungtinėse Valstijose.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- <https://home.treasury.gov/news/press-releases/jy1467>

JAV pirmą kartą leido perduoti konfiskuotą Rusijos turtą Ukrainai

2023 m. gegužės 9 d. JAV Generalinis Prokuroras pritarė konfiskuotų Rusijos oligarcho Konstantin Malofeyev lėšų perdavimui Ukrainai. Pažymėtina, kad šis turtas buvo konfiskuotas po to, kai praėjusių metų balandžio mėnesį Rusijos oligarchui Konstantinui Malofejevui buvo pareikšti kaltinimai dėl JAV sankcijų vengimo.

JAV Generaliniam Prokurorui leidus, konfiskuotos lėšos bus pervestos Valstybės departamentui, o šis savo ruožtu perduos lėšas Ukrainai. JAV Generalinis Prokuroras nurodė, kad JAV Teisingumo departamentas ir toliau sieks patraukti atsakomybėn Rusijos oligarchus ir kitus asmenis, kurių nusikalstami veiksmai leidžia Rusijos vyriausybei tęsti neišprovokuotą karą prieš Ukrainą.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- <https://www.youtube.com/watch?v=9aYPlpDVoik>

JAV Pramonės ir saugumo biuras paskelbė apie veiksmus prieš įmones ir asmenis dėl bandymų nukreipti elektronikos ir orlaivių dalis į Rusiją

2023 m. gegužės 16 d. Matthew S. Axelrod, Sekretoriaus padėjėjas, atsakingas už eksporto vykdymo užtikrinimą JAV Prekybos departamento Pramonės ir saugumo biure (BIS), išleido **laikinąjį atsisakymo įsakymą** (angl. Temporary Denial Order), kuriuo sustabdomas Floridos bendrovės „MIC-P&I LLC“, Rusijos oro linijų bendrovės „Smartavia“, ekspeditoriaus „Intermodal Maldives“ ir dviejų Floridoje gyvenančių Rusijos piliečių Olego Patsuljos ir Vasilijaus Besedino eksporto privilegijos dėl civilinių orlaivių dalių nukreipimo į Rusiją.

Susijusioje byloje JAV Teisingumo departamentas paskelbė keturių punktų kaltinamąjį aktą, kuriame Olegas Patsulia ir Vasilijus Besedinas kaltinami sąmokslu siekiant naudoti Rusijos civilinei aviacijai pramonę. Kaip teigiama kaltinamajame akte, Patsulya ir Besedinas per įmonę „MIC-P&I LLC“ tariamai bandė apgauti BIS pareigūnus, teigdami, kad galutinis pirkinys naudotojas yra Turkijoje, o ne Rusijoje, ir tada bandė neteisėtai pergabenti prekes per Maldivus.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- <https://www.bis.doc.gov/index.php/documents/about-bis/newsroom/press-releases/3270-2023-05-16-bis-press-release-disruptive-tech-strike-force-announcement/file>

JAV Iždo departamentas nustatė sankcijas Rusijos išpirkos reikalaujančios programinės įrangos platintojui

2023 m. gegužės 16 d. OFAC nustatė sankcijas Michailui Matvejevui dėl jo vaidmens rengiant kibernetines atakas prieš JAV teisėsaugos institucijas, įmones ir ypatingos svarbos infrastruktūrą. Tuo pat metu JAV Naujojo Džersio ir Kolumbijos apygardos apylinkės teismai paskelbė kaltinamuosius aktus prieš M. Matvejevą. M. Matvejevas yra Rusijos pilietis, kuris buvo vienas iš pagrindinių asmenų kuriant išpirkos reikalaujančių programų variantus, įskaitant „Hive“, „LockBit“ ir „Babuk“.

Be to, JAV valstybės departamentas paskelbė, kad pagal tarptautinio organizuoto nusikalstamumo apdovanojimų programą už informaciją, padėjusią suimti ir (arba) nuteisti A. Matvejevą, skiriama iki 10 mln. dolerių premija.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- <https://home.treasury.gov/news/press-releases/jy1486>

OFAC išleido atnaujintas Pietų Sudano sankcijų teisės aktus

2023 m. gegužės 17 d. OFAC iš naujo išleido Pietų Sudano sankcijų reglamentus, kad jie taptų išsamesni ir į juos būtų įtrauktos papildomos aiškinamosios gairės, bendrosios licencijos ir kitos nuostatos.

Atnaujintuose Pietų Sudano teisės aktuose, be kita ko, nustatoma nauja bendroji licencija, kuria JAV finansų įstaigoms leidžiama investuoti ir reinvestuoti blokuotą turtą į toje pačioje JAV finansų įstaigoje tuo pačiu vardu atidarytas sąskaitas arba JAV asmens turimas ar kontroliuojamas sąskaitas, tačiau šiuo tikslu lėšos negali būti pervedamos už JAV ribų. Taip pat panaikinamas reikalavimas, kad mokėjimo už greitosios medicinos pagalbos paslaugas gavimas būtų specialiai licencijuojamas.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- <https://ofac.treasury.gov/media/931756/download?inline>

2023 m. gegužės 17 d. „Murad LLC“ Kalifornijoje įsikūrusi kosmetikos bendrovė (toliau - Bendrovė) sutiko sumokėti 3 334 286 JAV dolerių baudą už akivaizdžius JAV taikomų sankcijų Iranui pažeidimus.

Šie pažeidimai buvo atlikti bendrovei dalyvaujant sąmoksle, kurio tikslas - eksportuoti prekes ir paslaugas iš Jungtinių Valstijų į Iraną. Per maždaug aštuonerių metų laikotarpį Bendrovė **mažiausiai 62 kartus įvykdė produktų eksportą, taip pat paslaugų eksportą į Iraną**. OFAC nustatė, kad **Bendrovė savanoriškai pati atskleidė pažeidimus**, po to, kai ją įsigijo bendrovė „Unilever United States, Inc.“.

Pažymėtina, kad buvęs **Bendrovės vyresnysis vadovas** (toliau - JAV asmuo Nr. 1) atskirai sutiko sumokėti 175 000 JAV dolerių baudą už tris akivaizdžius OFAC sankcijų Iranui pažeidimus. OFAC nustatė, kad JAV asmens Nr.1 akivaizdūs **pažeidimai buvo šiurkštūs ir nebuvo savanoriškai atskleisti**.

OFAC nurodė, kad atitikties trūkumai, dėl kurių bendrovė padarė akivaizdų pažeidimą, atsirado dėl kelių veiksnių. Vienas iš jų buvo bendrovės vyresniųjų vadovų, kurie palengvino bendrovės eksportą į Iraną, elgesys. Kitas veiksnys - **sankcijų atitikties programos** nebuvimas.

Kadangi bendrovė visų pirma yra kosmetikos įmonė, jos atitikties užtikrinimo pastangos buvo sutelktos į produktų saugą, nepaisant to, kad ji taip pat pardavinėjo savo produktus tarptautiniu mastu. Šis atvejis taip pat primena, kaip svarbu prieš įsigyjant produktus ir po jų įsigijimo atlikti **pakankamą deramą patikrinimą**, kad būtų galima nustatyti ir nedelsiant ištaisyti atitikties trūkumus.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- <https://ofac.treasury.gov/media/931761/download?inline>
- <https://ofac.treasury.gov/media/931766/download?inline>

Nustatytos naujos sankcijos Rusijai

2023 m. gegužės 19 d. Jungtinės Valstijos, koordinuodamos veiksmus su G7 šalimis ir kitais tarptautiniais partneriais, dar kartą sustiprino precedento neturinčias pasaulines sankcijas ir kitas ribojamąsias ekonomines priemones, kad dar labiau sumažintų Rusijos Federacijos galimybes kariauti prieš Ukrainą.

Atitinkamai OFAC nustatė sankcijas **22 asmenims ir 104 subjektams**, kurie driekiasi per daugiau nei **20 šalių**. Šios sankcijos nukreiptos prieš asmenis, kurie bando apeiti ar išvengti sankcijų ir kitų ekonominių priemonių Rusijai, prieš kanalus, kuriais Rusija naudojasi įsigydamą itin svarbias technologijas, prieš jos būsimus energijos gavybos pajėgumus ir Rusijos finansinių paslaugų sektorių. Be to, OFAC išplėtė sankcijų taikymo įgaliojimus, kad būtų galima taikyti sankcijas naujiems Rusijos ekonomikos sektoriams, kaip pavyzdžiui, architektūros, inžinerijos, statybos, gamybos ir transporto sektoriams, ir apriboti Rusijos prieigą prie naujų kategorijų paslaugų, kaip pavyzdžiui, architektūros ir inžinerijos paslaugų. JAV valstybės departamentas taip pat nurodė blokuoti beveik **200 asmenų, subjektų, laivų ir orlaivų**.

JAV Prekybos departamentas smarkiai išplėtė teritorinę aprėptį ir kategorijas, kurioms taikoma eksporto kontrolė bei į savo subjektų sąrašą įtraukė **71 subjektą**, tokiu būdu apribojant galimybes Rusijai gauti prekių, reikalingų mūšio laukui.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- <https://home.treasury.gov/news/press-releases/jy1494>

2023 m. gegužės 19 d. Finansinių nusikaltimų vykdymo tinklas (FinCEN) ir JAV Prekybos departamento Pramonės ir saugumo biuras (BIS) paskelbė papildomą bendrą perspėjimą, kuriame JAV finansų įstaigos raginamos ir toliau būti budrios dėl galimų Rusijos bandymų išvengti JAV taikomų eksporto kontrolės priemonių.

Šiuo perspėjimu stiprinami šiuo metu vykdomi JAV vyriausybės įsipareigojimai ir iniciatyvos, kuriomis siekiama toliau riboti ir neleisti Rusijai gauti reikalingų technologijų ir prekių, reikalingų jos karinei ir gynybos pramonės bazei aprūpinti ir papildyti. Perspėjimas yra vienas iš kelių veiksmų, kurių imasi JAV Iždo departamentas ir kitos JAV Vyriausybės agentūros, siekdamos dar kartą patvirtinti Jungtinių Valstijų įsipareigojimą stiprinti beprecedentes ir koordinuotas sankcijas ir kitas ekonomines priemones, kurių iki šiol imtasi siekiant užkirsti kelią Rusijos gebėjimui vykdyti neteisėtą agresiją prieš Ukrainą.

Šis perspėjimas papildo pirmąjį FinCEN ir BIS bendrą perspėjimą, paskelbtą dar 2022 m. birželio mėn. Jame pateikiama informacija apie naujus eksporto kontrolės apribojimus, įgyvendintus nuo 2022 m. birželio mėn., išsamiai aprašomos vengimo tipologijos, pateikiami **devyni nauji aukšto prioriteto prekių kodai** ir nurodomos papildomos sandorių ir elgsenos raudonosios vėliavos, padėsiančios nustatyti įtartinus sandorius, susijusius su galimu eksporto kontrolės vengimu. FinCEN ragina JAV finansų įstaigas atsižvelgti į šiuos ir 2022 m. perspėjime nurodytus rizikos rodiklius nustatant, ar veikla gali būti susijusi su eksporto kontrolės vengimu.

Pažymėtina, kad BIS nustatė **tris tendencijas** susijusias su importuotojais iš ne Pasaulinės eksporto kontrolės koalicijos šalių, kurios kelia susirūpinimą dėl nukreipimo rizikų:

- Bendrovė niekada nevykdė eksporto iki 2022 m. vasario 24 d.;
- Bendrovė iki 2022 m. vasario 24 d. vykdė prekių eksportą, į kurį neįtrauktas nė vienas iš devynių prekių kodų; arba
- Bendrovė iki 2022 m. vasario 24 d. vykdė eksportą, apimantį devynis prekių kodus, tačiau po 2022 m. vasario 24 d. eksportas itin išaugo.

Atitinkamai FinCEN ir BIS nurodė, jog finansų įstaigos turi atlikti **išsamų deramą patikrinimą**. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas atidarant sąskaitas naujiems prekybą vykdančioms klientams, ypač esantiems ne GECC šalyse, pavyzdžiui, 2022 m. perspėjime nurodytose perkrovimo šalyse, todėl finansų įstaigos raginamos atlikti išsamų patikrinimą, įskaitant:

- kliento įregistravimo datos įvertinimą (pvz.: įregistravimas po 2022 m. vasario 24 d.);
- galutinio naudotojo ir galutinės prekės paskirties įvertinimą (pvz.: verslo pobūdis atitinka užsakytas prekes), ir
- vertinimą, ar kliento fizinė buvimo vieta ir viešai prieinama interneto svetainė kelia kokių nors įtarimų (pvz.: verslo adresai yra gyvenamoji vieta, nėra interneto svetainės).

Esamų klientų atveju finansų įstaigos turėtų atkreipti ypatingą dėmesį į neįprastą užsakymų apimtį ar vertės padidėjimą, be kita ko, prašydamos pateikti papildomos informacijos apie galutinį naudotoją arba į užsakytų prekių neatitikimą kliento veiklos sričiai.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- https://www.fincen.gov/sites/default/files/shared/FinCEN%20and%20BIS%20Joint%20Alert%20_FINAL_508C.pdf

OFSI paskelbė gaires dėl kelionių išlaidų apmokėjimo

2023 m. gegužės 12 d. Jungtinės Karalystės (JK) Finansinių sankcijų įgyvendinimo tarnyba (OFSI) paskelbė **gaires**, kuriose pateikiamos rekomendacijos dėl įšaldyto turto panaudojimo, siekiant atsiskaityti už kelionių išlaidas.

Atitinkamai gairėse nurodoma:

- pareiškėjai turėtų kreiptis į OFSI likus ne mažiau kaip keturioms savaitėms iki bet kokios kelionės;
- pareiškėjai turėtų paaiškinti, kodėl kelionė buvo būtina (t.y. kodėl alternatyvios galimybės, pvz., vaizdo skambutis nėra įmanomos);
- pagalbinis personalas (pvz., advokatų padėjėjai, stažuotojai ir sekretorės) turėtų keliauti tik tais atvejais, kai tai akivaizdžiai būtina; ir
- keliaujant geležinkeliu ir trumpesniais nei 6 valandų trukmės skrydžiais turėtų būti naudojamosi standartine arba ekonomine klase, o viešbučiai turėtų būti nebrangūs, t.y. 3*.

Pažymėtina, kad gairėse OFSI atkreipė dėmesį, kad siekiant gauti licenciją dėl įšaldytų lėšų panaudojimo kelionių išlaidų apmokėjimo tikslais, reikia, kad būtų pasiekta vadinamoji „pagrįstumo riba“.

S. Naumenko reikalauja atlyginti žalą dėl superjachtos sulaikymo

JK vyriausybė 2022 m. kovo mėn. **sulaikė jachtą „Phi“**, motyvuodama tuo, kad ji priklausė, buvo kontroliuojama ar valdoma asmens „susijusio su Rusija“. S.Naumenko ir juridiniai jachtos savininkai pateikė ieškinį JK Transporto sekretoriui, siekdami panaikinti sprendimą sulaikyti jachtą, ir prašydami atlyginti žalą.

2023 m. gegužės 10 d. JK Aukščiausiasis Teismas priėmė sprendimą, kad vadovaujantis ieškinyje pateiktų teisės aktų pagrindu, **teismas gali spręsti klausimą dėl žalos priteisimo**. Bylos nagrinėjimas iš esmės vyks šių metų liepos mėn.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- <https://caselaw.nationalarchives.gov.uk/ewhc/admin/2023/1106>

OFSI iš dalies pakeitė kovos su korupcija, Sirijos ir Rusijos sankcijų sąrašus

2023 m. gegužės 16 d. OFSI iš dalies pakeitė kovos su korupcija, Sirijos ir Rusijos sankcijų sąrašus.

Atitinkamai antikorupciniame pakeitime **ištaisyta** Zvonko Veselinovič pavardė. Iš Sirijos sankcijų sąrašų **išbraukta** bendrovė „Exceed Development and Investment Company“, kaip su subjektu, kuriam taikomos sankcijos, „Damascus Cham Holding“ susijusi įmonė.

Rusijos sankcijų sąrašo pakeitimu **redaguojama** Roman Nikolaevich Lepa įtraukimo į sąrašą priežastis, nurodant kad jis įtrauktas į sąrašą, nes: „aktyviai rėmė politiką ir (arba) veiksmus, kuriais destabilizuojama Ukraina“.

Nustatytos naujos sankcijos Rusijai

2023 m. gegužės 18 d. JK paskelbė uždraudžianti **rusiškų deimantų**, kurių eksporto vertė 2021 m. siekė 4 mlrd. JAV dolerių, taip pat rusiškos kilmės **vario, aliuminio ir nikelio importą**. Kartu su šiomis priemonėmis JK vyriausybė taip pat rengia naujas sankcijas dar **86 asmenims ir bendrovėms**, kurios susijusios su Putino kariniu pramoniniu kompleksu, taip pat su asmenimis ir bendrovėmis, susijusiomis su pagrindiniais pajamų šaltiniais, tokiais kaip energetika, metalai ir laivyba.

Pažymėtina, kad Jungtinė Karalystė jau ėmėsi iniciatyvos dėl Rusijos deimantų, taikydama sankcijas valstybinei bendrovei „Alrosa“ ir padidindama tarifus dar 35 proc. Vėliau šiais metais JK priims teisės aktus, kuriais uždraus rusiškų deimantų importą ir nutrauks visą rusiškos kilmės vario, aliuminio ir nikelio importą. Atkreiptinas dėmesys, kad JK nustatė sankcijas Oleg Romanenko, Zaporožės atominės elektrinės vyriausiajam pareigūnui, taip pat Zaporožės atominės elektrinės eksploatavimo organizacijai, 13-ai „Gazprom-Neft“ direktorių valdybos narių ir 5-iems „Transneft“ direktorių valdybos nariams.

Šiuo metu JK taiko sankcijas daugiau nei **1500 asmenų ir subjektų**, įšaldyta daugiau nei **18 mlrd. svarų sterlingų vertės turto** ir taikomos sankcijos daugiau nei **20 mlrd. svarų sterlingų vertės** Jungtinės Karalystės ir Rusijos **prekybai** įvairiomis prekėmis ir technologijomis.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- <https://www.gov.uk/government/news/new-sanctions-demonstrate-g7-resolve-on-russia>

KITOS NAUJIENOS

G7 vadovų pareiškimas dėl Ukrainos

2023 m. gegužės 19 d. Hirosimoje vykusio G7 aukščiausiojo lygio susitikimo pradžioje G7 vadovai dar kartą patvirtino savo įsipareigojimą toliau taikyti ir griežtinti sankcijas Rusijai dėl jos karinės agresijos prieš Ukrainą. Bendrame pareiškime pasižadama:

- **išplėsti veiksmus**, kuriais būtų užtikrinta, kad visose G7 jurisdikcijose būtų ribojamas visų Rusijos agresijai **svarbių prekių**, įskaitant tas, kurias Rusija naudoja mūsų lauke, **eksportas**;
- **užkirsti kelią** Rusijai taikomų ribojamųjų priemonių **apėjimui**, be kita ko, nukreipiant dėmesį į subjektus, gabenančius medžiagas į karo frontą, ir dirbant per Rusijos elito, įgaliotinių ir oligarchų (REPO) darbo grupę ir Vykdyto koordinatorių mechanizmą, kad būtų **padidintas** ribojamųjų priemonių **veiksmingumas**;
- **palaikyti ryšius** su trečiosiomis šalimis ir **pateikti atsaką** trečiosioms šalims, tiekiančioms Rusijai prekes, paslaugas, technologijas ir ginklus;
- **apriboti Rusijos pajamas** iš energetikos sektoriaus ir būsimus gavybos pajėgumus, remiantis eksporto draudimais ir Rusijos kilmės žaliavų naftos ir rafinuotų naftos produktų, gabenamų jūra, kainų viršutine riba; ir
- sumažinti Rusijos pajamas iš **metalų ir deimantų**.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- <https://www.consilium.europa.eu/media/64494/g7-2023-statement-on-ukraine.pdf>

Kanada nustatė naujas sankcijas Rusijai

2023 m. gegužės 18 d. Kanada iš dalies pakeitė **Specialiųjų ekonominių priemonių (Rusija) reglamentus** ir į juos įtraukė **17 asmenų ir 18 subjektų**, kurie, kaip teigiama, yra susiję su Rusijos bendrovėmis, teikiančiomis karines technologijas ir praktinę patirtį Rusijos ginkluotosioms pajėgoms.

Pažymėtina, kad į sankcijų sąrašą įtraukta dar **30 asmenų ir 8 subjektai**, kurie, kaip įtariama, yra susiję su Rusijos vykdomais žmogaus teisių pažeidimais, įskaitant ukrainiečių vaikų perkėlimą į Rusiją.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- https://www.international.gc.ca/world-monde/international_relations-relations_internationales/sanctions/russia-russie.aspx?lang=eng.

Jungtinės Tautos trims asmenims pritaikė humanitarinę išimtį dėl Libijai taikomų sankcijų

2023 m. gegužės 15 d. JT Saugumo Tarybos Libijos komitetas, vadovaudamasis Rezoliucijos 1970 (2011) 16 dalies a punktu, nuo 2023 m. birželio 1 d. iki 2023 m. lapkričio 30 d. suteikė humanitarinę išimtį keliauti trims asmenims - Safia Farkash Al-Barassi, Aisha Muammar Muhammad Abu Minyar Qadhafi, Mohammed Muammar Qadhafi.

Atitinkamai aukščiau nurodyti trys asmenys gali **neribotai keliauti humanitariniais tikslais** minėtu laikotarpiu. Pažymėtina, kad aukščiau nurodytu laikotarpiu bet kuri (-ios) valstybė (-ės), leidžianti (-ios) bet kuriam iš šių trijų asmenų keliauti į savo teritoriją arba per ją, privalo pranešti Komitetui per 48 valandas nuo atvykimo į jų teritoriją arba vykimo per ją.

Daugiau informacijos (anglų k.):

- <https://press.un.org/en/2023/sc15289.doc.htm>

Šveicarija nustatė naujas sankcijas Sirijai ir iš dalies pakeitė Irano ir Mianmaro sankcijų sąrašus

Šveicarija į sankcijų Sirijai **sąrašą** įtraukė **25 asmenis ir 8 subjektus**, kurių dauguma, kaip teigiama, yra susiję su narkotikų gamyba ir prekyba. Pažymėtina, kad vadovaujantis Tarybos įgyvendinimo sprendimu (BUSP) 2023/847 ir Tarybos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2023/844, ES taip pat yra nustačiusi sankcijas aukščiau nurodytiems subjektams.

Šveicarija taip pat atliko nedidelius pakeitimus **Irano** ir **Mianmaro** sankcijų sąrašuose, be kita ko, įtraukdama į sąrašą priežastis, dėl kurių subjektams yra nustatytos sankcijos.